TIBBIYOT TA’LIMIDA BILINGVIZM VA POLILINGVIZMNING O’RNI

Ergashova Dildora Abdulaziz qizi
Matyusupova Shakarjon Bekmamatovna
Toshkent farmatsevtika instituti,
Toshkent shahri, O’zbekiston Respublikasi.
E-mail manzil: dildoraergashova52@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada tibbiyot ta’limida bilingvizm va polilingvizmning o‘rni hamda ularning zamonaviy tibbiy kadrlar tayyorlashdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Global tibbiyot maydonida ilmiy axborotlarning asosiy qismi xorijiy tillarda, xususan ingliz tilida taqdim etilishi sababli, shifokor va tibbiyot talabalari uchun bir necha tilni bilish zaruriy kompetensiyaga aylanmoqda. Bilingvizm va polilingvizm tibbiy bilimlarni chuqur o‘zlashtirish, xalqaro ilmiy manbalardan samarali foydalanish hamda kasbiy muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, ushbu lingvistik kompetensiyalar bemorlar bilan to‘g‘ri va aniq kommunikatsiya o‘rnatish, diagnostika jarayonida xatoliklarni kamaytirish hamda tibbiy xizmat sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Maqolada tibbiyot ta’lim jarayonida til kompetensiyasini rivojlantirishning dolzarbligi ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so’zlar: *tibbiyot ta’limi, bilingvizm, polilingvizm, kommunikatsiya, kasbiy kompetensiya, xalqaro tibbiyot.*

Аннотатция. В данной статье анализируется роль билингвизма и полилингвизма в медицинском образовании и их значение в подготовке современных медицинских кадров. Поскольку основная часть научной информации в мировой медицине представлена на иностранных языках, в частности, на английском, знание нескольких языков становится необходимой компетенцией для врачей и студентов-медиков. Билингвизм и полилингвизм способствуют углубленному освоению медицинских знаний, эффективному использованию международных научных ресурсов и развитию профессиональных коммуникативных навыков. Кроме того, эти языковые компетенции являются важным фактором в установлении правильной и ясной коммуникации с пациентами, снижении ошибок в диагностическом процессе и повышении качества медицинских услуг. В статье подчеркивается актуальность развития языковой компетенции в процессе медицинского образования на научной основе.

Ключевые слова: *медицинское образование, двуязычие, многоязычие, коммуникация, профессиональная компетентность, международная медицина.*

Annotation. This article analyzes the role of bilingualism and polylingualism in medical education and their importance in training modern medical personnel. Since the bulk of scientific information in the global medical field is presented in foreign languages, in particular, in English, knowledge of several languages is becoming a necessary competency for doctors and medical students. Bilingualism and polylingualism serve to in-depth mastery of medical knowledge, effective use of international scientific resources, and the development of professional communication skills. Also, these linguistic competencies are an important factor in establishing correct and clear communication with patients, reducing errors in the diagnostic process, and improving the quality of medical services. The article highlights the relevance of developing language competence in the process of medical education on a scientific basis.

Keywords: *medical education, bilingualism, multilingualism, communication, professional competence, international medicine.*

Kirish. Hozirgi globallashuv sharoitida tibbiyot ta’limi xalqaro ilmiy integratsiya jarayonlarining faol ishtirokchisiga aylanib bormoqda. Tibbiyot fanining tez sur’atlarda rivojlanishi, yangi diagnostika va davolash usullarining paydo bo‘lishi hamda ilmiy

natijalarning asosan xorijiy tillarda chop etilishi mutaxassislarning til kompetensiyasiga bo‘lgan talabni keskin oshirmoqda.

Shu nuqtai nazardan, tibbiyot ta’lim tizimida bilingvizm va polilingvizmni rivojlantirish dolzarb pedagogik va metodik masalalardan biri sifatida qaraladi. Bir nechta tilni egallash tibbiyot talabalari va mutaxassislariga zamonaviy ilmiy axborot manbalaridan erkin foydalanish, klinik amaliyotda xalqaro tajribalarni qo‘llash hamda professional kommunikatsiya jarayonlarini samarali amalga oshirish imkonini yaratadi.

Bundan tashqari, til kompetensiyasining shakllanishi bemorlar bilan muloqot madaniyatini takomillashtirish, diagnostik va terapevtik jarayonlarda aniqlikni oshirish hamda tibbiy xizmat sifatini yuksaltirishda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli, tibbiyot ta’limida bilingvizm va polilingvizmning o‘rni ilmiy jihatdan chuqur o‘rganishni talab etadi.

Muhokama va natijalar. Tibbiyot ta’limida bilingvizm va polilingvizmni integratsiya qilish jarayoni zamonaviy pedagogik yondashuvlar nuqtai nazaridan mutaxassisning kognitiv, kommunikativ va kasbiy kompetensiyalarini kompleks rivojlantiruvchi omil sifatida baholanadi. Tadqiqotlar va amaliy kuzatuvlar shuni ko‘rsatadiki, bir nechta tilni egallagan talabalar axborotni qayta ishlash, klinik qaror qabul qilish va ilmiy manbalarni tanqidiy tahlil qilish jarayonida yuqori samaradorlikka ega bo‘ladilar.

Muhokama jarayonida bilingv va polilingv sharoitda o‘qitish tibbiyot talabalari uchun “klinika–ilmiy manba–amaliyot” zanjirini mustahkamlashi aniqlandi. Xususan, ingliz tilidagi ilmiy adabiyotlar bilan ishlash ko‘nikmasi dalillarga asoslangan tibbiyot tamoyillarini o‘zlashtirish darajasini oshiradi hamda klinik qarorlar qabul qilishda ilmiy asoslangan yondashuvni kuchaytiradi. Bu esa diagnostik va terapevtik jarayonlarda subyektivlikni kamaytirib, standartlashtirilgan tibbiy yondashuvni rivojlantiradi.

Natijalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, bilingvizm va polilingvizm kommunikativ kompetensiyaning rivojlanishiga bevosita ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Bunday mutaxassislar turli madaniy va lingvistik muhitdagi bemorlar bilan samarali muloqot o‘rnatish, anamnez yig‘ish jarayonida aniqlikni ta’minlash hamda klinik tavsiyalarni tushunarli yetkazish imkoniga ega bo‘ladilar. Bu holat bemor xavfsizligi va tibbiy xizmat sifati ko‘rsatkichlarining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

Shuningdek, polilingvizm ilmiy-innovatsion faollikni oshiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo‘ldi. Bir nechta tilni biluvchi talabalar xalqaro ilmiy platformalarda faol ishtirok etish, zamonaviy tibbiy tendensiyalarni tezkor o‘zlashtirish hamda akademik mobillik dasturlarida samarali qatnashish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Umuman olganda, olingan natijalar tibbiyot ta’limida lingvistik kompetensiyani rivojlantirish kasbiy tayyorgarlik sifatini oshiruvchi strategik yo‘nalish ekanligini tasdiqlaydi.

Tibbiyot ta’limida bilingvizm va polilingvizmni rivojlantirish nafaqat til o‘rganish jarayoni, balki klinik tafakkurni shakllantiruvchi kompleks pedagogik omil sifatida ham muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy tahlillar shuni ko‘rsatadiki, bir nechta tilni biladigan tibbiyot talabalari murakkab klinik holatlarni tahlil qilishda ko‘proq alternativ yondashuvlarni ko‘rib chiqadilar va qaror qabul qilish jarayonida mantiqiy izchillikka ega bo‘ladilar. Qo‘shimcha ravishda, bilingvizm va polilingvizm sharoitda ta’lim olgan talabalar tibbiy terminologiyani turli lingvistik tizimlarda solishtirish orqali uning semantik mohiyatini chuqurroq anglaydilar. Bu esa diagnostik xatoliklarni kamaytirish va klinik hujjatlarni to‘g‘ri yuritishda muhim rol o‘ynaydi.

Natijalar shuni ham ko‘rsatadiki, til kompetensiyasi yuqori bo‘lgan mutaxassislar bemor bilan individual yondashuvni samaraliroq amalga oshiradi. Ayniqsa, anamnez yig‘ish jarayonida til to‘siqlarining bartaraf etilishi bemorning kasallik tarixini to‘liq va aniq olish imkonini beradi, bu esa tashxis qo‘yish aniqligini oshiradi.

Bundan tashqari, polilingvizm ilmiy kommunikatsiyani faollashtiradi: tibbiyot xodimlari xalqaro ilmiy bazalardan foydalanishda qiyinchilik sezmaydi, yangi klinik tavsiyalarni tezkor

o‘zlashtiradi hamda ilmiy tadqiqotlarda faol ishtirok etadi. Bu holat tibbiyot ta’limi sifatini oshirish bilan birga, sog‘liqni saqlash tizimining innovatsion rivojlanishiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Umuman olganda, olingan natijalar bilingvizm va polilingvizmni tibbiyot ta’limida rivojlantirish klinik samaradorlik, ilmiy faollik va kommunikativ kompetensiyani oshiruvchi muhim strategik yo‘nalish ekanligini tasdiqlaydi.

Xulosa. Tibbiyot ta’limida bilingvizm va polilingvizm zamonaviy sharoitda mutaxassislarning kasbiy tayyorgarligini oshiruvchi muhim lingvistik va pedagogik omil sifatida qaraladi. O‘rganishlar natijasida bir nechta tilni egallash tibbiyot xodimlarining ilmiy axborot manbalaridan samarali foydalanish, xalqaro tibbiy tajribalarni o‘zlashtirish hamda klinik qaror qabul qilish jarayonida dalillarga asoslangan yondashuvni kuchaytirishini ko‘rsatadi. Shuningdek, bilingvizm va polilingvizm kompetensiya bemor bilan muloqot jarayonida aniqlik va tushunarlilikni ta’minlab, anamnez yig‘ish sifatini yaxshilaydi hamda diagnostik xatoliklar ehtimolini kamaytiradi. Bu esa bevosita tibbiy xizmat sifati va bemor xavfsizligiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, bilingvizm va polilingvizmni tibbiyot ta’limida rivojlantirish nafaqat kommunikativ ko‘nikmalarni shakllantiradi, balki ilmiy tafakkur, klinik tahlil va kasbiy kompetensiyani oshiruvchi strategik yo‘nalish sifatida muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Harding, E., Riley, P. *The Bilingual Family: A Handbook for Parents.* Cambridge University Press, 1998.
2. Cook, V. *Second Language Learning and Language Teaching.* Routledge, 2016.
3. Marsh, D. *Content and Language Integrated Learning (CLIL): A Development Trajectory.* University of Jyväskylä, 2002.
4. Johnson, K. *An Introduction to Foreign Language Learning and Teaching.* Pearson Education, 2017.
5. Crystal, D. *English as a Global Language.* Cambridge University Press, 2003.
6. Hoffmann, C. *An Introduction to Bilingualism.* Routledge, 2014.
7. G‘aziev, E. G. *Umumiy psixologiya.* Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti, 2010.
8. O‘zbekiston Respublikasi tibbiyot ta’limi bo‘yicha me’yoriy hujjatlar va o‘quv dasturlari to‘plami. Toshkent, 2020.